

19 FEB. 1917

746
1917
p. 62

Regleringen av kaffeförbrukningen.

Redogörelse meddelad av Folkhushållningskommissionen.

För åstadkommande av den hushållning med landets kaffeförråd, som betingas av rådande förhållanden, samt av en jämn fördelning av denna vara till skäligt pris, har Konungen funnit nödigt föreskriva, att förbrukningen av kaffe skall genom statens försorg regleras; och har här- om den 16 februari 1917 av Kungl. Maj:t utfärdats nådig förordning. Åt Folkhushållningskommissionen har uppdragits att i enlighet med före- skrifterna i förordningen genomföra regleringen.

Regleringen inledes med att från och med måndagen den 19 feb- ruari 1917 lägges *beslag* å alla vid nämnda dags början inom riket före- fintliga, staten icke tillhöriga förråd av kaffe; dock att i fråga om förråd, som innehaves av enskilt hushåll, från beslaget är undantaget så mycket, som motsvarar intill fem kilogram för varje av hushållets medlemmar. Innehavare av beslagtagen vara är enligt förfoganderättslagen förhindrad sälja densamma eller använda varan annorledes än till bruk för sig och den, som av innehavaren njuter kost eller stat, men är skyldig vårda varan under beslagstiden. Beslaget åtföljes av en allmän *inventering* av kaffeförråden. Härvid är envar innehavare av beslagtaget kaffe skyldig att lämna uppgift angående hela det förråd av kaffe, som hos honom före- fanns klockan fem förmiddagen den 19 februari 1917. Den, som innehar beslagtaget kaffe, skall således deklarerera hela sitt kaffeförråd, även den del därav, som är fri från beslag d. v. s. 5 kg. per hushållsmedlem. Förvaras kaffeparti av annan än ägaren, skall dylik uppgift lämnas av innehavaren, varvid även ägarens namn skall angivas. Kaffeparti, som be- finnes i tullverkets vård, skall deklarereras av den, för vars räkning det- samma därstädes förvaras. Slutligen stadgas, att kaffeparti, som *vid* be- slagets ikraftträdande befinnes under transport, skall av den blivande mottagaren omhändertagas och omedelbart efter framkomsten deklareraras.

Inventeringsuppgifterna skola senast den 26-februari 1917 eller inom den senare tid, som Folkhushållningskommissionen kan i fråga om glest bebodda trakter av landet finna skäligt bestämma, inlämnas i Stockholm till Överståthållarämbetet, i andra städer till magistraten eller stadsstyrelsen och på landet till kommunalnämnden, samt skola avfattas å blanketter, vartill formulär fastställas av Folkhushållningskommissionen och vilka av kommissionen tillställas de kommunala myndigheterna för att de uppgifts- pliktiga tillhandahållas. De kommunala myndigheterna hava att, i den mån uppgifterna inkomma, ofördröjligen och senast den 1 mars 1917 översända dem till vederbörande fördelningsnämnds sockerbyrå, som genast igångsätter sortering och bearbetning av uppgifterna i syfte att utröna befintliga förråds storlek samt för att möjliggöra stundande upphandling och distribution.

Sedan deklaraionsuppgift lämnats, häves beslaget i fråga om kaffe, som innehaves av handlande, i den mån handlanden efter det Folkhushållningskommissionen meddelat tillstånd till kaffets avyttrande, försäljer detsamma i stadgad ordning, samt i fråga om kaffe, som innehaves av restauranger och andra dylika näringsställen, i den mån kaffet kommer till användning inom näringsstället och för dess behov. Beslaget upphör i övrigt att gälla, i den mån innehavaren av den beslagtagna varan i vederbörlig ordning erhåller rätt att förfoga över densamma.

Folkhushållningskommissionen har bemyndigats att för statens räkning av beslagtagna förråd uppköpa för regleringens genomförande erforderliga partier. Det inköpspris och de övriga villkor, som Folkhushållningskommissionen skall å statens vägnar erbjuda, bestämmas av kommissionen enligt av Konungen givna föreskrifter. Om innehavare av beslagtaget kaffe vägrar sälja detsamma till kommissionen på de honom erbjudna villkor, blir han, om varan uppenbarligen icke är för honom eller den, som av honom njuter kost eller stat, oundgängligen behöfvlig, pliktig att mot ersättning avstå varan till kronan enligt förfoganderättslagen.

Från och med den 19 februari 1917, får försäljning av kaffe i handeln icke ske förrän kommissionen därtill lämnat tillstånd och icke annorledes än mot rekvisition, som är av Folkhushållningskommissionen eller dess vägnar godkänd, eller mot uppvisande av kort, som enligt bestäm-

melse av kommissionen medför rätt till inköp av kaffe, eller eljest i den ordning, som av kommissionen bestämmes.

Folkhushållningskommissionen åligger att av kaffe, som av kommissionen förvärvats, under villkor, som bestämmas av kommissionen, avyttra för tillgodoseende av befolkningens behov erforderliga myckenheter.

Kafferegleringen kommer att intimt sammankopplas med den redan förut av staten reglerade handeln med socker.

Tilldelningen av kaffe till handlandena kommer att ske i proportion till den mängd socker, de på grund av insamlade sockerkuponger medgivas rätt rekvirera. Detaljhandlandena hava alltså att, samtidigt som de till vederbörande fördelningsnämnds sockerbyrå insända sockerkuponger och sockerrekvisition, ingiva även rekvisition å kaffe. Sedan sockerbyrån godkänt en sockerrekvisition för exempelvis 1,000 kg. socker, återbekommer handlanden jämväl sin kafferekvisition, varå då påstämlats, att han äger rätt från viss anvisad grossist bekomma 300 kg. kaffe, som då av minutören endast får utförsäljas enligt av Folkhushållningskommissionen givna föreskrifter. Som villkor för att en kafferekvisition skall kunna godkännas, kommer jämväl att fordras, att minutören avgiver försäkran på heder och samvete att icke sälja eller eljest använda kaffe i strid med av kommissionen eller av dess lokala organ givna föreskrifter beträffande pris, utförsäljningskvantitet o. d. Av Folkhushållningskommissionen har stadgats, att kaffe skall försäljas till viss begränsad myckenhet till envar sockerkortinnehavare (3 hg. kaffe för varje kg. socker), varvid handlanden har att å vederbörande sockerkort markera det skedda köpet.

Rätt att under regleringstiden en gros handla med kaffe, vilket endast får ske mot godkända rekvisitioner, kommer att medgivas blott den verkliga reguljära import- och grosshandeln inom branschen. Från kommissionen eller genom dess förmedling komma grosshandlandena i fråga att — mot vederbörlig redovisning av de till dem från minuthandlandena ingivna rekvisitioner — bekomma erforderliga förråd av kaffe.

Särskilda bestämmelser rörande kaffetilldelningen till armén och flottan ävensom för sjöfarten, för allmänna inrättningar, hotell, restauranger, kaféer o. d. komma inom närmaste dagar att utfärdas av Folkhushållningskommissionen, motsvarande vad som skett i fråga om socker och mjöl.

Till fördelningsnämndernas sockerbyråer, vilka således skola handhava den lokala regleringen av handeln med kaffe, komma under de närmaste dagarna ytterligare förhållningsregler att meddelas.

Stockholm den 16 februari 1917.

Folkhushållningskommissionen.

Stockholm 1917. P. A. Norstedt & Söner. 170291